

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0198/2005

20.6.2005

RAPORT

Euroopa Liit ja Iraak ning nende suhete arendamise raamistik
(2004/2168(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Giorgos Dimitrakopoulos

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
EXPLANATORY STATEMENT	11
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	17
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	21
MENETLUS	24

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa Liidu ja Iraagi ning nende suhete arendamise raamistiku kohta (2004/2168(INI))

Euroopa Parlament, – võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile "Euroopa Liit ja Iraak – Suhete arendamise raamistik" KOM(2004)0417;

- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu ja komisjoni 9. juuni 2004. aasta ühist kirja D(2004)10111 "Iraak: ELi keskmise tähtajaga strateegia";
  - võttes arvesse komisjoni dokumenti PE/2005/401 "Iraak – abiprogramm 2005";
  - võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 21. veebruari 2005. aasta märkust 6405/3/05 – REV 3 Euroopa Liidu integreeritud õigusriigimissiooni kohta Iraagis;
  - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu Brüsseli kohtumise (17. veebruar 2003) ja Thessaloniki kohtumise (19. ja 20. juuni 2003) järeldusi ning eesistuja Kreeka deklaratsiooni (Ateena, 16. aprill 2003);
  - võttes arvesse 25. aprilli 2005. aasta välissuhete nõukogu järeldusi;
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1483 (2003), 1500 (2003), 1511 (2003) ja 1546 (2004);
  - võttes arvesse oma varaseimaid resolutsioone: 16. mai 2002. aasta resolutsiooni olukorra kohta Iraagis üksteist aastat pärast Lahesõda¹, 30. jaanuari 2003. aasta resolutsiooni² ja 16. septembri 2004. aasta resolutsiooni³ olukorra kohta Iraagis, oma 24. septembri 2003. aasta soovitus nõukogule olukorra kohta Iraagis⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2003. aasta otsust 2004/155/EÜ paindlikkusinstrumendi kasutuselevõtu kohta Iraagi taastamise ja ülesehitamise jaoks kooskõlas 6. mai 1999 institutsioonidevahelise kokkuleppe punktiga 24⁵;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning arengukomisjoni ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamusi (A6-0198/2005),
- A. arvestades, et sõja puhkemine Iraagis asendas kahetsusväärset poliitilist lahendust, mille eesmärk oli edendada poliitilist muutust ja demokratiseerimist riigis;
- B. arvestades, et konflikti tulemusel on rahvusvaheline üldsus sügavalt lõhestunud;
- C. arvestades, et terrorismivastane võitlus ja massihävitusrelvade leviku tõkestamine on

¹ ELT C 180 E, 31.7.2003, lk 499.

² ELT C 39 E, 13.2.2004, lk 67.

³ ELT C 140 E, 9.6.2005, lk 157.

⁴ ELT C 77 E, 26.3.2004, lk 226.

⁵ ELT L 54, 23.2.2004, lk 1.

mõlemad rahvusvahelise üldsuse eluliselt tähtsad huvid;

- D. arvestades, et Euroopa Parlamendi üksmeelne soov on leida kiire ja kõikehõlmav lahendus paljudele praeguses Iraagis endiselt olemas olevatele probleemidele;
- E. arvestades, et aastatepikkune diktatuur ja rahva rõhumine, rahvusvahelised sanktsioonid ja sõda tõid kaasa Iraagi kõigi ühiskondlike ja poliitiliste struktuuride kokkuvarisemise, jättes maha anarhia ja ebakindluse olukorra;
- F. arvestades, et kasvav ebakindlus, terroriaktid, tsiviilisikute, sealhulgas ajakirjanike röövimised ning inimõiguste rikkumised on olnud viimastel kuudel pidevad ja et need mõjutavad eriliselt tavaliste iraaklaste igapäevaelu;
- G. arvestades, et EL ei saatnud 2005. aasta jaanuari valimistele sündmuste kohapeal jälgimiseks vaatlejaid, kuigi liit oli etendanud märkimisväärset rolli valimiste ettevalmistamise abistamisel ja rahastamisel;
- H. arvestades, et ülesehitusprotsessi ei tohiks näha üksnes mehaanilise menetlusena, mis piirdub infrastruktuuride taastamisega, vaid pigem kõikehõlmava poliitilise strateegia tulemusena, mis sisaldab majanduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist ümberkujundamist õigusriigi põhimõtete, inimõiguste ja vähemuste õiguste täieliku austamise põhjal;
- I. arvestades, et parameetrid, mida tuleb ülesehitusstrateegias käsitleda, hõlmavad välis- ja rahvusvahelisi elemente, siseriiklikke elemente ja mitteriiklikke toetusi;
- J. arvestades, et Saddam Husseini diktatuur, inimõiguste rikkumised, Iraagi rahva rõhumine ja sõda lõhkusid täielikult Iraagi ühiskonna ja ühiskondliku elu ning et need vajavad seetõttu kiiret ümberkujundamist kogu ulatuses ja koos Iraagi võimuorganitega prioriteetide määramise strateegia kaudu ÜRO ja rahvusvahelise üldsuse abiga;
- K. arvestades, et ELi 2005. aasta abiprogramm näeb ette 200 miljoni euro suuruse eelarvelise koguassigneeringu ning määratleb vajadused, mis kajastuvad Iraagi üleminekuaja valitsuse väljatöötatud riiklikus arengustrateegias (2005–2007);
- L. arvestades, et Euroopa Liit peab tegema tihedat koostööd ÜROga, mis etendab riigi ülesehitamisel peamist rolli, ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- M. arvestades, et EL on Brüsselis 22. juunil 2005 toimuva Iraagi-teemalise konverentsi üks võõrustajatest,
  - 1. väljendab vajadust liikuda minevikusündmustest edasi ja vaadata tulevikku; väljendab suurt muret halveneva julgeolekuolukorra pärast Iraagis alates lahinguoperatsioonide väljakuulutatud lõpust 1. mail 2003; väljendab lootust, et Iraagi sõja õppetunnid viivad tulevikus mitmepoolsema, demokraatlikuma ja tulemustele orienteerituma ülemaailmse konfliktijuhtimiseni;
  - 2. tuletab meelde Euroopa Ülemkogu 2003. aasta juuni järeldusi; tuletab meelde ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1483 (2003); tuletab meelde ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1546 (2004), mis näitab rahvusvahelise üldsuse uut koostöövalmidust ning

on aluseks Iraagi poliitilise ülemineku tõhusale rahvusvahelisele toetusele ning tema poliitilise autoriteedi ja suveräänsuse taaselustamisele ning Iraagi rahva lepitamisele ÜRO juhtimisel ja selge ajakava kohaselt;

3. on arvamusel, et Saddam Husseini režiimi kukkumine peaks rajama Iraagi rahvale teed liikumiseks rahumeelse, turvalise ja demokraatliku tuleviku suunas, mis oli neile selle režiimi rõhuva poliitika all aastakümnete jooksul keelatud; rõhutab, et Iraagi ja kogu piirkonna julgeolek ja stabiilsus on rahvusvahelise üldsuse jaoks kõige kiireloomulisem väljakutse, sest see on ülioluline eeltingimus erksa ja vabatahtliku kodanikumeelsuse arenguks Iraagi kodanike seas; väljendab muret praeguse ebakindla olukorra pärast, mis tuleneb nii terroriaktide suurenevast arvust kui muude tegude toimepanemisest välisriikide relvajõudude vastu; on arvamusel, et rahvusvahelisel üldsusel on moraalne ja poliitiline kohustus reageerida;
4. tuletab sellega seoses meelde karistamatusega võitlemise ja riikliku lepituse edendamise tähtsust ning vajadust anda kohtu alla kõik riigis inimõiguste tõsiste rikkumiste eest vastutavad isikud; mõistab hukka vangide õiguste rikkumised Abu Ghraibi vanglas ja asjaomaste Genfi konventsioonide rikkumised;

Üleminekuaja rahvuskogu valimised 2005. aasta jaanuaris

5. kinnitab taas oma veendumust, et üleminekuaja rahvuskogu valimised olid esimene vajalik samm riigi sujuva poliitilise ülemineku suunas ja võimaldasid valijatel tunda, et nende poliitiline tulevik on nende endi kätes, isegi kui valimised üksi ei vii automaatselt demokraatiani; demokraatia tähendab rahva tahte arvestamist rahva valitud representatiivse valitsuse abil;
6. tervitab tõsiasja, et vaatamata ebakindluse ja vägivalda õhkkonnast tingitud raskele olukorrale riigi paljudes osades toimusid esimesed valimised kavandatud päeval ning et üldine valimisosalus oli suur saavutus, mis näitas selgelt Iraagi rahva tahet ja veendumust määrata oma iseseisev tulevik demokraatlike vahenditega; rõhutab, et julgeolek on demokraatliku protsessi rajamisel hädavajalik; märgib, et suur osa sunniitide vähemusest ei osalenud valimistel ning muude vähemuste esindajaid, nagu assüürlasi ja türkmeeenlasi, takistati hääletamast; kutsub Iraagi võimuorganeid üles tagama nende vähemuste osalemise eelseisvatel valimistel;
7. tunnistab valimistulemusi ametlikult väljakuulutatud kujul ja tuletab meelde, et neid ei saa mingil moel pidada eesmärgiks iseeneses; kutsub Iraagi parlamenti ja uut valitsust üles võtma omaks avatud ja konstruktiivse lähenemisviisi, mille eesmärk on ühendada Iraagi ühiskonna kõik osad ühise poliitilise projekti ümber, et ületada institutsioonilise ülesehituse raames ilmset eraldamist vastavalt etnilisele kuuluvusele; tervitab parlamendi kutset ja heakskiitu sunniidi ministritele uue seadusliku valitsuse liikmetena; tervitab tõsiasja, et 31% üleminekuaja rahvuskokku valitutest on naised; märgib, et uus Iraagi parlament on valinud oma esimehe, ja väljendab tulist lootust, et nüüdsest alates on parlament võimeline korrapäraselt kokku tulema; on arvamusel, et uue parlamendi ja valitsuse esmane ülesanne peab olema tugevdada demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid, eriti uue põhiseaduse väljatöötamise kaudu;
8. tervitab Iraagi üleminekuaja valitsuse moodustamist ja peaministri kohustumist tagada sunniidi ministrite täielik osalemine;

9. kutsub naaberriike üles hoiduma igasugusest sekkumisest Iraagi siseasjadesse ja austama Iraagi sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning Iraagi rahva soovi rajada riigi põhiseaduslik ja poliitiline süsteem oma jõupingutustega;
10. rõhutab, et rahvusvahelise üldsuse jaoks on äärmiselt tähtis jälgida poliitilisi muutusi ning abistada Iraagi võimuorganeid tulevase põhiseaduse rahvahääletuse ja üldvalimiste ettevalmistamisel, mis on kavandatud 15. detsembrile 2005; palub ELil võtta tõsine kohustus seoses nende sündmustega, saates kokkuleppel Iraagi võimuorganitega usaldusväärse arvu ELi vaatlajaid sündmuste tunnistajaks kohapeale ELi valimiste täielikult väljakujundatud vaatlusmissiooni raames, mida täiendab Euroopa Parlamendi vaatlajate delegatsioon ning millele eelnevad märkimisväärsed jõupingutused vajaliku valimisabi rahastamisel;
11. rõhutab, et liidul on vastutus ergutada ja edendada demokraatlike organisatsioonide tegevust Iraagi kodanikuühiskonnas, sest see on uue demokraatliku Iraagi arengu edendamise oluline viis; kutsub komisjoni üles toetama tulevikus programme, mis võimaldavad demokraatlikel organisatsioonidel Iraagi kodanikuühiskonnas edendada õigusriigi põhimõtteid ja Iraagi rahva põhilisi inimõigusi;

Julgeoleku taastamine ja tee ülesehitamisele

12. rõhutab, et rahuldava ja usaldusväärse sotsiopolitiilise õhkkonna loomine sõltub järgmiste eeltingimuste täitmisest:
  - a) rahvusvahelise õiguspärasuse austamine ja asjakohaste rahvusvaheliste inimõiguste lepingute järgimine, et lõpetada inimõiguste rikkumised;b) toetus Iraagi võimuorganitele ja koostöö nendega ÜRO mandaadi põhjal;c) Iraagi rahva veenmine, et nad võtaksid enda kanda oma suveräänse, ühendatud ja sõltumatu riigi ülesehitamise ülesande;d) terrorismi kõikide vormide ja vägivaldaaktide hukkamõistmine, mis on suunatud nii Iraagi tsiviilelanikkonna kui ka Iraagis viibivate riikidevaheliste relvajõudude vastu;
  - e) Euroopa Liidu ja Iraagi võimuorganite aktiivse töö toetamine terrorismivastase võitluse valdkonnas;
13. rõhutab, et riigis, mida on üle kahe aastakümne laastanud peaaegu katkematud sõjad ja sanktsioonid, on stabiilsuse taastamiseks hädavajalik tagada kõikidele iraaklastele juurdepääs võtmeteestele, nagu põhilised tervishoiuteenused ja algharidus, puhas joogivesi ja nõuetekohane hügieen; nõuab tungivalt, et Euroopa Liit suunaks oma märkimisväärse oskusteabe ja ressursid koostöösse Iraagi võimuorganite ja rahvusvahelise abiandjate ühendusega, et tagada eelkõige nimetatud põhiteenuste osutamine;
14. kutsub Euroopa Liitu ja selle liikmesriike üles kasutama võimalust edendada uut ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni Iraagi kohta, et anda olukorrale hinnang, tõhustada stabiliseerimisprotsessi ja a) võtta vastu garantiid ÜRO suuremaks kohustumiseks ja juhtrolli võtmiseks;b) tagada, et uurimine ja otsustamine seoses Iraagis asuvate välisriikide relvajõudude asendamisega ÜRO rahuvalvejõududega, eriti kuna kõik valimistel osalenud parteid nõudsid välisriikide relvajõudude väljaviimist ja kuna mõned sõjas osalevad riigid on nüüdseks oma väed välja viinud või otsustanud nad välja viia, toimuks sellel alusel, et kõiki välisriikide relvajõudude väljaviimist puudutavaid otsuseid tuleb rakendada järkjärguliselt selge ajakava kohaselt;c) võimaldada kaaluda sõjas mitteosalevate riikide osalemist Iraagi relvajõudude ja politseiteenistuste väljaõppes;

15. tuletab meelde, et ülesehituse peamiseks väljakutseks jääb institutsioonilisel ja sotsiaalsel rindel õigusriigi kindlustamine, rajades ja tugevdades tõhusaid demokraatlikke institutsioone, kõrvaldades erinevate sotsiaalsete rühmade pingesid, süvalaiendades soolist aspekti kõikidesse projektidesse, tugevdades kodanikuühiskonda valitsusväliste organisatsioonide toetamise kaudu ning tagades meediavabaduse ja universaalsete inimõiguste standardite ja eriti vähemuste õiguste tõelise austamise;
16. tervitab Iraagi otsust saada Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) Rooma statuudi liikmeks, kuid kutsub Iraagi võimuorganeid veel kord üles kaotama surmanuhtlust, tagama vangidele sobivad kinnipidamistingimused ja looma tõhusa kohtusüsteemi, et võidelda karistamatusega, võttes kurjategijad vastutusele; juhib tähelepanu sellele, et nimetatud meetmetega peaks kaasnema ühtne majandus-, sotsiaal- ja kultuuripoliitika ning lühikese ja keskmise tähtaja jooksul peab neid täiendama hädaabikava, sest suur osa Iraagi elanikest on tõsiselt vaesunud, mistõttu on vajalikud rahvusvahelised toetusmeetmed;
17. on arvamisel, et tuleks luua ÜRO juhitud sõltumatu komisjon, kuhu kuuluksid tunnustatud Iraagi ja teised rahvusvahelised juristid, et koostada ettepanekuid kõikehõlmava programmi kohta tagamaks Iraagis õigusemõistmine seoses minevikus toime pandud inimõiguste ja põhivabaduste rikkumiste ning ulatuslike kuritegudega; rõhutab sellega seoses vajadust tuua eelmise režiimi juhid kohtu ette, tagades neile õiguse õiglasele ja erapooletule kohtuprotsessile kooskõlas universaalsete standarditega, sealhulgas surmanuhtluse kaotamisega;
18. rõhutab, et Iraagi naised on jätkuvalt silmitsi erinevate diskrimineerimise vormidega õigusnormides ja õiguspraktikas; eelkõige nõuab tungivalt, et Iraagi võimuorganid kaotaksid aumõrva ning tagaksid kohtu alla andmise ja karistamise kõnealuste kuritegude eest muude mõrvadega samal viisil; kutsub sellega seoses Iraagi võimuorganeid vaatama läbi kõik naised diskrimineerivad õigusnormid, sealhulgas kriminaalseadustiku ja isikuseisundi seaduse, ning tühistama kõiki ÜRO naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsiooni (CEDAW) kohta tehtud reservatsioone; on arvamisel, et tuleks võtta erimeetmeid edendamaks naiste võrdõiguslikkust, tagades võrdse juurdepääsu majanduslikele ja sotsiaalsetele õigustele, sealhulgas haridusele, tööhõivele ja tervishoiuteenustele, ning liikumisvabadusele ja poliitikas osalemisele;
19. nõuab tungivalt, et austataks ja kaitstaks Iraagi suurima riigi sees ümberasustatud isikute rühma, sooraablase põhiõigusi, keda Saddam Hussein režiim kohtles eriti jõhkralt ja traagiliselt; ergutab kindlalt otsima pikaajalist lahendust riigi sees ümberasustatud isikute küsimusele Lõuna-Iraagis, mis hõlmab õigust pöörduda tagasi maade ja vete juurde, kus sooraablased on maad harinud ja kalastanud üle 5000 aasta; toetab sellega seoses uues Iraagis inimõiguste poliitika arendamist, mille tuum on eelmise režiimi poolt õigusvastaselt omastatud omandi tagasiandmine;
20. rõhutab riigi arheoloogiliste paikade, nagu Babülioni iidse linna, kaitsmise tähtsust välisriikide relvajõudude kohaloleku abil ja nõuab, et UNESCO rahastaks riigi ülesehitamise osana taastamisprojekte;

21. tervitab ÜVJP ühismeedet Euroopa Liidu integreeritud õigusriigimissiooni kohta Iraagis ning toetab edasisi meetmeid, mida rahastatakse ühenduse eelarvest ja mille rakendamisse kaasatakse erinevad ELi institutsioonid;
22. rõhutab vajadust hoogustada atlandiülest partnerlust kohustuste ja vastutuste jagamise abil tõhusa mitmepoolsuse raames, mis hõlmab ka moslemi- ja naaberriike; nõuab selles osas rahukaitsemissiooni loomist ÜRO juhtimisel;
23. juhib tähelepanu vajadusele kaasata Iraagi naabrid ülesehitusprotsessi; näeb institutsionaliseeritud koostööd kui kasulikku foorumit ühist huvi pakkuvate küsimuste, nagu piiride turvalisus, terrorism, relva- ja narkokaubandus ning organiseeritud kuritegevus, arutamiseks ja kooskõlastamiseks; on lisaks veendunud, et selline foorum võiks järkjärguliselt arendada kõnealuses piirkonnas välja usalduse suurendamise ja julgeolekualase koostöö mehhanismi;
24. tunnustab ja toetab nende praegustest ELi riikidest pärit majanduspartnerite kogemusi, kes tegutsesid sõjaeelses Iraagis tõhusalt kui investorid ja teenusepakkujad;

ELi ja EP spetsiifika ja tegevus

25. näeb ELi Iraagi-poliitikat Vahemere piirkonna ja Lähis-Ida riikidega sisse seatud ELi strateegilise partnerluse laiemas kontekstis ning väljendab soovi, et Euroopa Liit töötaks keskmise tähtaja jooksul Lähis-Ida riikide jaoks, mis ei asu Vahemere ääres, välja ulatusliku piirkondliku strateegia;
26. märgib, et EL peab ergutama piirkondlikku koostööd ja kutsuma Iraaki osalema Vahemere ja Lähis-Ida piirkonna riikidega sisse seatud ELi strateegilises partnerluses, ning rõhutab, et piirkondliku majanduskoostöö järkjärguline loomine on esimene kasulik samm pingete vähendamise ning poliitilise ja julgeolekualase koostöö järkjärgulise arendamise võimaldamise suunas;
27. rõhutab tähtsat rolli, mida Iraagi naaberriigid saavad etendada rahu saavutamise protsessis, riigi ühtsuse säilitamisel ja demokraatliku protsessi edendamisel; kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles välissuhete raames ergutama Iraagi naaberriike täitma kõnealust rolli edukalt ja toetama nende vastavaid jõupingutusi;
28. juhib tähelepanu sellele, et ELi abi- ja ülesehituspoliitika peaksid heastama mineviku puudusi ning tooma kaasa Iraagi sotsiaalse dünaamika ja tegelikkuse parema mõistmise kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonide abil; rõhutab, et Iraagi tulevased poliitilised institutsioonid peaksid peegeldama Iraagi rahva tahet ja säilitama riigi ühtsuse, ergutades samal ajal geograafiliselt detsentraliseeritud valitsuse, osalusega poliitilise süsteemi ja föderaalset riigi loomist, mis arvestaks riigi mitmekülgset struktuuri, tagaks kõikide sotsiaalsete ja etniliste osaliste harmoonilise osalemise ning tagaks, et naised on esindatud ning etendavad tõelist ja aktiivset rolli poliitilises ja ülesehitusprotsessis, ilma et neid mingil viisil diskrimineeritaks;
29. toetab sotsiaalse turumajanduse teket, mis pakub väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele õitsenguks vajalikke võimalusi; on arvamusel, et ELi abi demokraatia ja õigusriigi põhimõtete tugevdamisel on niisama tähtis;

30. toetab WTO ühinemisläbirääkimiste alustamist kui olulist sammu Iraagi taasintegreerimisel maailmamajandusse; siiski peab vajalikuks luua Iraagis asjakohased ja seaduslikud institutsioonid, mis võimaldaksid riigi esindajatel pidada läbirääkimisi ühinemistingimuste üle, ning ergutab jätkuvat ELi abi andmist, et edendada Iraagi aktiivset osalemist rahvusvahelistes organisatsioonides ning Iraagi ühinemist konventsioonide ja lepingutega, nagu UNCTAD, UNDP, UNEP, ILO, Kyoto protokoll ja bioloogilise mitmekesisuse konventsioon;
31. nõuab kindlalt, et ükski ELi oluline toetus Iraagi ülesehitamisse ei tohiks kahjustada teiste riikide või piirkondade abistamist; rõhutab, et komisjon peaks regulaarselt andma täielikku ja läbipaistvat teavet ELi abi tegeliku väljamaksmise ja rakendamise kohta, sealhulgas niisuguste vahendite kasutamise kohta, mida antakse kaudselt teiste organisatsioonide kaudu, näiteks Iraagi taastamise rahvusvahelise fondi kaudu;
32. tervitab komisjoni rõhuasetust võlakergendusele ja toetab kooskõlastatud strateegiat, mis tõi 2004. aasta novembris kaasa Pariisi klubi kokkuleppe vähendada Iraagi võlga kolmes etapis 80% võrra;
33. märgib, et ELil ja Iraagil on, arvestades Iraagi suurust ning ajaloolisi ja geograafilisi sidemeid, ühised kaupade ja teenuste turud, ning ergutab sellest lähtuvalt püüdlusi parandada ELi ja Iraagi majanduse õigusnormide lähendamist ning astumist poliitilisse ja majanduslikku dialoogi, mis kajastab ühist huvi täielikult väljakujundatud partnerluse vastu;
34. ergutab jätkuvat ELi abi andmist, mille eesmärk on Iraagi haldus- ja majandusasutuste suutlikkuse suurendamine, eriti institutsionaalse raamistiku ümberkorraldamine, eelkõige seoses sõltumatu keskpanga, stabiilse vääringu ning maksu- ja eelarveasutuste loomisega ning finantsturgude ja erasektori takistamatu arenguga, et ergutada turumajanduslikke reforme ja välismaiseid otseinvesteeringuid;
35. märgib, et Iraak on Euroopa Ühenduse üldise soodustuste süsteemi (GSP) alusel soodustatud riik, ning ergutab erilist halduskoostööd, mis võimaldab kohaldada GSP kaubandussoodustusi tõhusalt Iraagi suhtes niipea, kui tingimused seda võimaldavad;
36. rõhutab, et üheks oluliseks tingimuseks Iraagi majanduse ülesehitamisel ja arendamisel on kasutada nafta müügist saadavat tulu viisil, mis tagaks selle reinvesteeringu Iraaki;
37. rõhutab, et arvestades võimalikku Iraagi suurt panust liidu energiavarustuskindlusse ja nii Euroopa Liidu kui ka Iraagi võimalikku vastastikust kasu Iraagi suuremast nafta- ja maagaasitoodangust, on võrdsete tingimuste loomine investeringuteks ja õigusnormide lähendamine energeetikasektoris selgelt nii ELi kui ka Iraagi huvides;
38. juhhib tähelepanu sellele, et on äärmiselt oluline anda Euroopa maksumaksjatele selget teavet Iraagis ELi poolt kasutatud summade ja teostatud projektide kohta; palub seetõttu komisjonil töötada välja teavitamisstrateegia Euroopa meedias ja luua komisjoni koostööalalise EUROPEAID portaali Interneti-lehekülge, et edastada vajalikku teavet ELi arendustegevuse kohta Iraagis ning suurendada läbipaistvust;

39. palub, et kõik humanitaar- ja ülesehitusprojektid teostataks koostöös rahvusvaheliste abiandjatega hoolikalt planeerituna, läbipaistvalt, ühtselt ja paremini kooskõlastatult ning samal ajal tagataks, et on loodud kõik humanitaarabitöötajate turvalisuse tagamiseks vajalikud tingimused;
40. rõhutab, et ülesehitusprotsess tuleb viia läbi erapooletult, andes ülesehitusprojektid Iraagi üleminekuaja ja suveräänsete võimuorganite kontrolli alla;
41. rõhutab vajadust keskenduda eelkõige kõige haavatavamatele elanikkonnarühmadele, eriti lastele, eakatele ja puudega inimestele, et tagada neile parimad võimalikud tervishoiu- ja sotsiaalteenused;
42. palub abiandjatel riikidel töötada välja meditsiinilise abi ning sotsiaalse ja rahalise toetuse valdkonnas eriprogramme maamiinide ja kobarpommide tõttu invaliidistunud ohvrite ning nende perede ühiskonda taasintegreerimiseks, korraldada elanikele tõhusaid miiniteadlikkuse kampaaniaid ja koolitust, eelkõige lastele ja naistele, ning tegeleda aktiivselt demineerimisega ja hoiduda jalaväemiinide kasutamisest;
43. on arvamusel, et põhiseaduse koostamise protsess on äärmiselt tähtis riigile ja institutsioonide edasiseks väljaarendamiseks; rõhutab, et naiste õiguste sätestamine Iraagi uues põhiseaduses on äärmiselt oluline, ja kutsub sellega seoses Euroopa Liitu üles toetama kõnealust tegevust kõikvõimalikul viisil ja igal võimalusel; pakub oma kogemusi ja abi Iraagi põhiseaduse koostamisel; teeb ettepaneku taaselustada uue Iraagi parlamentaarne mõõde, edendades dialoogi Iraagi parlamendi, Euroopa Parlamendi, naaberriikide parlamentide ja USA Kongressi vahel laiendatud atlandiülese õigusloomedialoogi raames;
44. nõuab, et suheteks Iraagi üleminekuaja parlamendiga loodaks kohe *ad hoc* parlamendidelegatsioon, mis kujundataks keskmise tähtaja jooksul ümber Iraagiga suhtlemise alaliseks parlamendidelegatsiooniks;
45. kutsub komisjoni üles järgima nõukogu eeskuju ja seadma Iraagis sisse pideva kohaloleku, viies töötajate julgeoleku tagamiseks läbi vajaliku hindamise;

*

* *

46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ELi liikmesriikidele, nõukogule, komisjonile, Iraagi üleminekuaja rahvuskogule, ÜRO peasekretärile, Barcelona protsessis osalevate riikide valitsustele, Iraani ja Pärsia lahe koostöönõukogu liikmesriikide valitsustele ning Ameerika Ühendriikide valitsusele ja Kongressile.

EXPLANATORY STATEMENT

Introduction:

A. The War is over: necessity to overcome the past and to look towards the future

1. Starting on a sound basis: assessment of failures and shortcomings of the past

As stated in the June 2003 conclusions of the European Council (Greek Presidency), and following the war, the adoption of UNSC Resolution 1483 demonstrates a new spirit of co-operation within the international community and provides the basis for effective international support for Iraq's political transition as the international community is facing the emergency of actively supporting the restoration of political authority in the failed state of Iraq - where increased insecurity, acts of terrorism and violations of human rights have been constant over the last months, leaving behind thousands of casualties, both military and civilians- and of fostering economic and social prosperity in a deliquescent Iraqi society.

2. Facing new political options for Iraq

The fall of the government of Saddam Hussein has paved the way for the people of Iraq to enjoy a peaceful, secure and prosperous future. Restoring a lively and voluntary civic spirit among Iraqi citizens, which would allow for the establishment of a responsible democratic society, therefore appears to be the most urgent challenge for the international community. It is thus the role of external interference to trigger, foster and accompany changes.

B. What does reconstruction entail?

The reconstruction process should not be viewed as a mechanical procedure limited to the rebuilding of roads, bridges or other types of infrastructure. Referring to UNSC resolution 1483, reconstruction should be far more the result of an all-encompassing political strategy, which would globally integrate the complex political and economic process -including its social and cultural aspects- that aims at transforming progressively Iraq into a modern democracy.

C. Overview of the main interfering factors

Parameters and factors to be considered in the elaboration and implementation of the above-mentioned reconstruction strategy are of different nature and include:

-External and international elements: the respective roles and interaction/co-operation of main governmental and intergovernmental actors like the United Nations, the European Union, and the United States of America on the one hand; regional actors like Iraq's neighbours on the other hand, as they have to play a key-role in supporting stability in the country and in the region, and in contributing to deepen the dialogue and co-operation in all fields with the Arab and Islamic worlds;

-Domestic elements: the influence exerted by the ethnic composition of Iraq and the relative strength of the various components must not be underestimated; especially in the

aftermath of the January elections, the key-issue remains the agreed establishment of sufficient conditions for a smooth national Iraqi reconciliation between the main groups of the Iraqi society; the Shia and Kurdish communities should thus make all possible efforts to have the Sunni community on board in future;

I. The January 2005 elections for a Transitional National Assembly: a first step towards political legitimacy and social/civic sustainability

A. Overall assessment of the January 2005 elections

Often viewed as an instrument of American policy in Iraq, elections for a Transitional National Assembly are by far a necessary first step towards a smooth political transition in the country.

The EU played a significant role in the preparation of these elections, notably by injecting € 31.5 million into the electoral assistance process and by participating in the training of domestic electoral observers, under the aegis of the United Nations Electoral Assistance Mission.

Despite the climate of threats and violence, elections took place on the scheduled day, clearly showing the determination of the Iraqi people and their serious and courageous commitment to a democratic transition. Although attacks were perpetrated on polling stations in Baghdad, Basra and Samarra, the average voting turnout, mainly in Shia and Kurdish areas, was higher than expected (58% on average) for this first free and pluralistic elections in 50 years.

Without minimising the fact that in certain areas (especially in Sunni areas South and West of Baghdad) polling stations remained closed or deserted, it seems that, according to the 179 international observers on the ground and to the Independent Electoral Commission, the 275 Members (out of 7000 candidates) of the Transitional National Assembly were elected in a free and fair manner, as much as this was possible under the difficult above-mentioned circumstances and bearing in mind the serious security problems in important parts of the country.

The final results, announced two weeks after election day, reflect the clear victory of the clerical Shia list lead by religious leader Grand Ayatollah Ali Sistani (48% of the votes), followed by the Kurdish parties (26%). The alliance list (non clerical Shia list) lead by interim Prime Minister Iyad Allawi reached 14% of the votes and the Sunni list casted less than 2%. The above-mentioned reconciliation process is more than ever a necessity.

B. Next steps towards political legitimacy and social/civic sustainability: the organisation of future elections

The election schedule for the future includes two important events:

-15 October 2005: Possible referendum on constitution

-15 December 2005: General elections for government

The international community will have the duty to support the elected national assembly in monitoring the processes leading to these events. Moreover, it will have to offer its contribution -through its expertise- in order to overcome the organisational shortcomings that have emerged during the January elections. Broader issues like the redrafting of the electoral law could also gain from the experience that various international bodies would be willing to share.

C. A necessary post-electoral strategy

As Election Day clearly shows, elections can in no way be considered as an end in itself. The most urgent task now, both for the Iraqi government and for the international community, is to avoid that the already unstable political situation in the country transforms into serious civil unrest, which would clearly undermine any future possibility of democratic promotion and consolidation. A post-electoral political strategy, which would allow all religious (mainly associating the Sunni minority) and ethnic components of the Iraqi society to participate in one way or another in the shaping of the future of the country, is therefore of utmost necessity in order to preserve the unity and viability of the Iraqi state and institutions.

D. EU Electoral Observation Mission

It is a pity that, given the security situation, the EU could not organise a significant electoral observation mission on the ground, as this is usually the case for important elections. The EU, and especially the European Commission, should make all possible efforts to have a credible number of EU observers on the ground to observe the December 2005 elections, preceded by a significant effort in financing electoral assistance. The European Parliament should seriously consider to complement such EU election observation mission by an EP delegation, and seriously consider this option even in the absence of a broader EU mission.

II. Facing the security issue

As the holding of recent elections has shown, security remains the key-factor and the necessary precondition when dealing with the implementation of any single policy. The establishment of a satisfactory and reliable climate and feeling of security in the country and among the Iraqi population is therefore a fundamental forestep to any type of undertaking. A greater commitment of the United Nations in the political stabilisation process is necessary in that respect; monitoring and follow-up should be foreseen as well from the start.

III. What should reconstruction entail?

The issue at stake is the reshaping of a whole society that was dismantled by war, taking into account all aspects of social life, and through a strategy of setting priorities together with the Iraqi authorities.

The EU Assistance Programme 2005 sets out the strategy for the Community contribution to reconstruction in Iraq covering the activities to be undertaken from a total budgetary allocation of €200 million under Heading IV, including the involvement of the European Initiative for Democracy and Human Rights programme. Moreover, the National Development Strategy (2005-2007) developed by the Interim Government already provides a useful contribution to a response to the identified needs.

The EU financial assistance to Iraq shall aim at the following objectives:

a)-On the political front: the establishment of conditions allowing the true respect of universal human right standards, including the protection of minorities; the establishment of an efficient judiciary apparatus and the consolidation of the rule of law, in order to fight impunity and to prosecute in fairness and equity all those responsible for violations of human rights in the country;

b)-On the economic front: move from a centralised oil based war economy to a diversified post conflict peace economy based on a modern and performing but natural agriculture, services and industry, in adequation with the needs and wishes expressed by the Iraqi society;

c)-On the social front: reduce unemployment, poverty and the lack of economic opportunities in order to eliminate main sources of social tension and restore prosperity, whose absence is, in a naturally rich country like Iraq, against all logic;

d)-On the cultural front: fighting illiteracy, contribute to the training of various professional sectors of the Iraqi society, specific programmes aimed at women;

e)-On the environmental front: international standards should be implemented from start in the reconstruction process;

The key challenge, however, remains on the institutional front, i.e. the establishment and consolidation of effective democratic institutions and the rule of law, as well as putting an end to insecurity in the country.

IV. The international dimension of the Iraqi future

The effective multilateralisation of the political process needs to be rethought in the light of a renewed transatlantic partnership on crisis management, as shared involvement does not go without shared responsibility and leadership.

EU policy towards Iraq should not be disconnected from the various EU policies already in place in the broader regional environment, and most notably the *Strategic Partnership for the Mediterranean and the Middle East* launched at the European Council in June 2004 and which will be reviewed by the Euromed Council of Ministers later in May this year; Iraq should also become a consistent part of the European Neighbourhood Policy (ENP) in the framework of the Euromed institutions and policy-making.

The EU should consider to be a priority the strengthening of its relations with the Arab world in general and with members of the Gulf Cooperation Council and other neighbouring countries of Iraq, mainly Syria, Iran and Turkey.

V. The domestic (social and ethnic) aspects of the democratic transition process in Iraq

Reconstruction should not be viewed as a process limited to mere logistics and engineering. There is indeed an absolute necessity to remedy first to the failure of the United States and its allies to understand the dynamics of Iraqi society; the EU and its member states

cannot ignore the importance of the transition process in Iraq and its impact on both one of their neighbouring regions and on international politics in general. Therefore, the priorities are:

- Ensure a stable transition process that would help the integration of all significant groups and prevent the re-emergence of a repressive authoritarian regime;

- Preserve Iraq's unity while encouraging the establishment of a geographically decentralised government and participatory political system; -Foster the reconstruction of Iraqi civil society by supporting non-governmental organisations and offering training in democratisation, human rights, religious tolerance and civil conflict management;

VI. Specific action to be taken by the European Union and specifically by the European Parliament: organisational and policy actions

Given its front-line legitimacy in democratic matters as the only directly elected institution of the EU, the EP could aim at the following objectives:

- The Foreign Affairs Committee of the European Parliament should call for the creation of an *ad hoc* delegation for relations with the Iraqi interim Parliament in order to closely accompany the future evolution of the political transition (drafting of constitutional implementation of announced measures, preparation and taking place of the October referendum) and to prepare a possible electoral observation mission of the EP to Iraq in December 2005; this would be the forerunner of the creation -on the medium-term- of a permanent delegation for relations with Iraq;

- Get directly involved in the training of new Iraqi parliamentarians through the fostering of assistants' exchanges or even by welcoming observers on a short-term basis;

- Recalling that the EP hosted the Convention leading to the European Constitutional Treaty, consider the possibility of hosting and organising preparatory/academic events linked to the drafting of the new Iraqi Constitution;

- Reactivate the parliamentary dimension of the new Iraqi "Social Contract" by fostering a triangular dialogue between the Iraqi Parliament, the European parliament and the US Congress in the framework of an extended TLD;

- Encourage the EC to establish a delegation in Baghdad as soon as possible and foresee the necessary means for that purpose;

VII. Financing of EU policies in Iraq and EU strategy for action

Although the EP welcomes existing financial commitments, it is necessary to insist on the fact that -because of limited resources and financial deficiencies in heading 4- there is a constant difficulty in reconciling the traditional priorities of the Union's external action with a large number of new budget responsibilities resulting from crisis situation, among which the stabilisation and reconstruction of Iraq. This should be resolved more satisfactorily in the longer term, possibly by using the opportunity of the ongoing negotiations on the new financial instruments as well as the current redefining of EU external action instruments.

VIII. Implementing EU policies in the field of democratisation, Human rights and cooperation with civil society (NGOs, Foundations)

As stated already throughout this report, the dramatic and constant worsening of the security situation leads to heavy breaches of fundamental rights and freedoms, among others torture, the kidnapping of civilians and lethal violence against women, which creates additional impediments on the road to democracy;

The European Parliament welcomes the Iraqi decree (6 January 2005) stating that Iraq adopts the Rome Statute for the International Criminal Court (ICC), but reiterates its call on Iraqi authorities to abolish death penalty in the country and to ensure appropriate detention conditions and equitable trial for prisoners; specific attention should also be paid to the case of disappeared people and be investigated adequately;

In order to remedy to the rapid deterioration of women's condition, the drafting of the constitution should clearly stipulate non-discrimination against women. Violence, attacks and murders of women must be properly investigated. On a more general basis, clear measures should be taken in order to allow women to participate actively in the reconstruction process and political rehabilitation of the country.

30.3.2005

ARENKUKOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

Euroopa Liidu ja Iraagi ning nende suhete arendamise raamistiku kohta
(2004/2168(INI))

Arvamuse koostaja: Luisa Morgantini

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib tõsiasja, et Iraagis 30. jaanuaril 2005. aastal toimunud valimiste läbiviimine ja valimisosalus näitavad Iraagi rahva vajadust demokraatia järele ja nende soovi elada vabaduses ja rahu demokraatlikus süsteemis kooskõlas ÜRO resolutsiooniga nr 1546; rõhutab, et vaatamata erakordselt ohtlikus olukorras toimunud valimistele oli valimisosalus kõrge, mis näitab selgelt suure enamiku iraklaste soovi määrata oma tulevik demokraatlike vahenditega; rõhutab lisaks, et valimised toimusid suure julgeolekuohu tingimustes ja valijatele avaldati survet nii valimise kui ka mittevalimise osas;
2. rõhutab, et kuigi valimised on oluline samm Iraagi rahu- ja taastamisprotsessis, tuleks neid käsitleda esimese sammuna kogu konfliktijärgses taastamisprotsessis; on seisukohal, et pikaajaline ELi abi on väga oluline, et tugevdada veelgi demokratiseerimist, poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku ümberkujundamist, sealhulgas institutsioonide rajamine, põhiseaduse koostamine, põhiseaduse rahvahääletuse korraldamine ja rahvuskogu valimiste ettevalmistamine, aga ka et toetada õigusriigi põhimõtteid;
3. peab oluliseks, et Iraagi valimisi jälgiksid sõltumatud vaatlejad rahvusvahelistest organisatsioonidest ja EList, ning kahetseb, et see ei olnud võimalik eelmisel korral;
4. rõhutab kõikide uute demokraatlikult valitud institutsioonide – rahvuskogu, valitsus ja president – põhirolli Iraagi rahvusliku leppimise protsessis, mis peaks rajanema rangelt kehtivate ja loodavate seaduste täielikule täitmisele, õigusriigi põhimõtete tugevdamisele ning kehtivate ja loodavate seaduste täielikule täitmisele rahva poolt, mis on vaba Iraagi stabiilsuse ja arengu esmatähtsad tingimused;

5. nõuab tungivalt, et EL kaaluks kõikvõimaliku abi andmist Iraagile justiits- ja siseasjade tugevdamiseks, sealhulgas õigusreformi läbiviimiseks; rõhutab demokraatliku protsessi tugevdamise tähtsust, samuti Iraagi kodanikuühiskonna osalemist, mida esindavad poliitilised parteid, erinevad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja demokraatlikud valitsusvälised organisatsioonid;
6. tervitab komisjoni hiljuti vastuvõetud Iraagi abiprogrammi 2005. aastaks, mille suurus kokku on 200 miljonit eurot ja mis on selge märk tugevast kohustumisest ja suurest tähtsusest, mida EL sellele riigile ja tema rahvale omistab, ning juhib selgelt tähelepanu olulistele toetust vajavatele sektoritele, nagu haridus, kultuur ja kunst, tervishoid, tööhõive, energeetika, vesi, kanalisatsioon, keskkond, elamumajandus, põllumajandus, kaubandus ja investeeringud;
7. rõhutab demokraatliku protsessi tugevdamise tähtsust kohalike organisatsioonide ja ühenduste toetamise kaudu, mis on kodanikuühiskonna väljendus, ning tööga arengu, kultuuri ja teabega seotud eri valdkondades;
8. juhib tähelepanu sellele, et vajadus teavitada Euroopa maksumaksjaid selgelt Iraagis ELi poolt kasutatud summade ja teostatud projektide kohta on äärmiselt oluline; palub seetõttu komisjonil töötada välja teavitamisstrateegia Euroopa meedias ja luua komisjoni peadirektoraadi koostöötalituse EUROPEAID portaali Interneti-lehekülj, et edastada vajalikku teavet ELi arendustegevuse kohta Iraagis ning suurendada läbipaistvust;
9. palub, et kõik humanitaar- ja ülesehitusprojektid teostataks koostöös rahvusvaheliste abiandjatega hoolikalt planeerituna, läbipaistvalt, ühtselt ja paremini kooskõlastatult ning samal ajal tagataks, et on loodud kõik humanitaarabitöötajate turvalisuse tagamiseks vajalikud tingimused;
10. mõistab sügava kurbusega hukka välisajakirjanike ja abitöötajate jätkuvad röövimised ning kutsub üles Iraagi ja välisriikide julgeolekujõude keskenduma üldise julgeolekuolukorra viivitamatule parandamisele rahvusarmee ja politseiteenistuste tugevdamise abil; sellega seoses tervitab nõukogu kavatsust korraldada eriväljaõpe Iraagi politseile, keda tuleks koolitada ka inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse küsimustes, ning teeb ettepaneku kaaluda ELi politseimissiooni kasutamist, mis keskenduks turvalise töökeskkonna loomisele sellel üliohustatud kutsealal töötavatele humanitaartöötajatele;
11. nõuab ÜRO suuremat osalemist Iraagi ülesehitusel ÜRO erinevate resolutsioonide kohaselt ning ÜRO Julgeolekunõukogu selge mandaadi alusel rahuvalve ja rahu tagamise operatsioonide üleandmist ÜRO-le, tugevdades nii ülemaailmset mitmepoolsust;
12. rõhutab, et ülesehitusprotsess tuleb viia läbi erapooletult, andes ülesehitusprojektid Iraagi üleminekuaja ja suveräänsete võimuorganite kontrolli alla;
13. rõhutab, et kogu ülesehitusprotsessi ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata naistele, süvalaiendades soolist aspekti kõikidesse projektidesse, koostades erilisi naistele suunatud väikeseid ja keskmise suurusega projekte – eelkõige tervishoiuteenistuste ning haridus- ja puhkevõimaluste taastamine – ning määrates tulevaste ELi bürosse/esindusse isiku, kelle eriülesandeks on soolise võrdõiguslikkuse küsimused;

14. rõhutab vajadust keskenduda eelkõige kõige haavatavamatele elanikkonna rühmadele, eriti lastele, eakatele ja puudega inimestele, et tagada neile parimad võimalikud tervishoiu- ja sotsiaalteenused;
15. nõuab tungivalt, et abiandjate ja abisaajate loomised eriprojekte Iraagi ühiskonna kõige haavatavamatele rühmadele, st lastele ja noortele, keskendudes üld- ja kutseharidusele, et aidata neil toime tulla sõjatraumaga, mille põhjustasid Baathi partei režiimi jõhker rõhumine, ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioonid ning kõik konflikti- ja konfliktijärgsed olukorrad;
16. palub abiandjatel riikidel töötada välja meditsiinilise abi ning sotsiaalse ja rahalise toetuse valdkonnas eriprogrammid maamiinide ja kobarpommide tõttu invaliidistunud ohvrite ning nende perede ühiskonda taasintegreerimiseks, korraldada elanikele tõhusaid miiniteadlikkuse kampaaniaid ja koolitust, eelkõige lastele ja naistele, ning tegeleda aktiivselt demineerimisega ja hoiduda jalaväemiinide kasutamisest;
17. ergutab lisama Iraagi taastamisega seotud koostööküsimused ELi ja USA kahepoolse delegatsiooni, väliskomisjoni ja arengukomisjoni, ÜRO töörühma ja muude asjaomaste organite kohtumiste päevakorda ning korraldama korrapäraseid kuulamisi, kus komisjon ja nõukogu peavad teavitama Euroopa Parlamenti Iraagi ülesehitusega seotud probleemidest ja saavutustest;
18. toetab väliskomisjoni algatust moodustada suheteks Iraagi üleminekuaja parlamendiga Euroopa Parlamendi *ad hoc* delegatsioon ja saata detsembris 2005 Iraaki Euroopa Parlamendi valimiste vaatlemise missioon.

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa Liit ja Iraak ning nende suhete arendamise raamistik
Menetluse number	2004/2168(INI)
Vastutav komisjon	AFET
Nõuandev komisjon istungil teada andmise kuupäev	DEVE 24.2.2005
Tõhustatud koostöö	Ei
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Luisa Morgantini 6.10.2004
Arutamine komisjonis	10.3.2005
Ettepanekute vastuvõtmise kuupäev	17.3.2005
Lõpphääletuse tulemused	poolt: 25 vastu: 0 erapooletuid: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Nirj Deva, Michael Gahler, Jana Hybšková, Filip Andrzej Kaczmarek, Maria Martens, Miguel Angel Martínez Martínez, Luisa Morgantini, Józef Pinior, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Jürgen Schröder, Anna Záborská, Jan Zahradil, Mauro Zani
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	John Bowis, Milan Gaľa, Ana Maria Gomes, Fiona Hall, Manolis Mavrommatis, Linda McAvan, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Inés Ayala Sender, Carl Schlyter

18.4.2005

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

Euroopa Liidu ja Iraagi ning nende suhete arendamise raamistiku kohta
(2004/2168(INI))

Arvamuse koostaja: Daniel Caspary

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tervitab komisjoni esitatud vahestrateegiat, mis käsitleb suhteid Iraagiga, ning kinnitab veel kord Euroopa Liidu otsusekindlust abistada Iraaki majanduslikul ümberkujundamisel mitmekesiseks turumajanduseks, mis vastab Iraagi ühiskonna vajadustele ja nõuetele ning on kooskõlas nõudmistega ja võimalustega, mis tulenevad vabast ja õiglasest osalemisest maailmakaubanduses;
2. toetab WTO ühinemisläbirääkimiste alustamist kui olulist sammu Iraagi taasintegreerimisel maailmamajandusse; siiski peab vajalikuks luua Iraagis asjakohased ja seaduslikud institutsioonid, mis võimaldaksid riigi esindajatel pidada läbirääkimisi ühinemistingimuste üle, ning ergutab jätkuva ELi abi andmist, et edendada Iraagi aktiivset osalemist rahvusvahelistes organisatsioonides ning Iraagi ühinemist konventsioonide ja lepingutega, nagu UNCTAD, UNDP, UNEP, ILO, Kyoto protokoll ja bioloogilise mitmekesisuse konventsioon;
3. toetab otsust eraldada 2005. aastal 200 miljonit eurot Iraagi ülesehitamiseks ning ka 2005. aasta Iraagi abiprogrammis seatud eesmärged; toetab kindlalt kahepoolset tehnilise abi komponenti olulise tähtsusega energia, kaubanduse ja investeeringute valdkonnas;
4. nõuab kindlalt, et ükski ELi oluline toetus Iraagi ülesehitamisele ei tohiks kahjustada teiste riikide või piirkondade abistamist; rõhutab, et komisjon peaks regulaarselt andma täielikku ja läbipaistvat teavet ELi abi tegeliku väljamaksmise ja rakendamise kohta, sealhulgas niisuguste vahendite kasutamise kohta, mida antakse kaudselt teiste organisatsioonide kaudu, näiteks Iraagi taastamise rahvusvahelise fondi kaudu;

5. tervitab komisjoni rõhuasetust võlakergendusele ja toetab kooskõlastatud strateegiat, mis tõi 2004. aasta novembris kaasa Pariisi klubi kokkuleppe vähendada Iraagi võlga kolmes etapis 80% võrra;
6. toetab ÜRO juhtivat rolli Iraagi ülesehitusabi koordineerimisel Iraagi taastamise rahvusvahelise fondi kaudu ning kinnitab veel kord, et äärmiselt oluline on tagada, et meetmete rakendamisel töötavad ELi liikmesriigid, komisjon, kõrge esindaja ja kõik teised osalejad täielikult kooskõlastatult ÜROga ning samuti rahvusvaheliste finantsasutustega, seda nii kohapeal kui rahvusvahelistel foorumitel;
7. toetab korrapärase dialoogi alustamist komisjoni, Maailmapanga, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Euroopa Investeerimispannga vahel, et kooskõlastada ümberkujundamise ja/või võla kustutamise seotud lähenemisviise ja algatusi ning vastavaid majanduspoliitilisi nõudmisi;
8. märgib, et ELil ja Iraagil on, arvestades Iraagi suurust ning ajaloolisi ja geograafilisi sidemeid, ühised kaupade ja teenuste turud, ning ergutab sellest lähtuvalt püüdlusi parandada ELi ja Iraagi majanduse õigusnormide lähendamist ning astumist poliitilisse ja majanduslikku dialoogi, mis kajastab ühist huvi täielikult väljakujundatud partnerluse vastu;
9. ergutab ELi jätkuvat abi, et suurendada Iraagi haldus- ja majandusasutuste suutlikkust, eriti institutsionaalse raamistiku ümberkorraldamine, eelkõige seoses sõltumatu keskpanga, stabiilse vääringu, maksu- ja eelarveasutuste loomisega ning finantsturgude ja erasektori takistamatu arenguga, et ergutada turumajanduslikke reforme ja välismaiseid otseinvesteeringuid;
10. märgib, et Iraak on Euroopa Ühenduse üldise soodustuste süsteemi (GSP) alusel soodustatud riik, ning ergutab erilist halduskoostööd, mis võimaldab GSP kaubandussoodustuste tõhusat kohaldamist Iraagi suhtes, niipea kui tingimused seda võimaldavad;
11. rõhutab, et üheks oluliseks tingimuseks Iraagi majanduse ülesehitamisel ja arendamisel on kasutada nafta müügist saadavat tulu viisil, mis tagaks selle reinvesteeringu Iraaki;
12. rõhutab, et arvestades võimalikku Iraagi suurt panust liidu energiavarustuskindlusse ja nii Euroopa Liidu kui ka Iraagi võimalikku vastastikust kasu Iraagi suuremast nafta- ja maagaasitoodangust, on võrdsete tingimuste loomine investeringuteks ja õigusnormide lähendamine energeetikasektoris selgelt nii ELi kui ka Iraagi huvides;
13. märgib, et EL peab ergutama piirkondlikku koostööd ja kutsuma Iraaki osalema ELi Vahemere ja Lähis-Ida piirkonna riikidega sisse seatud strateegilises partnerluses, ning rõhutab, et piirkondliku majanduskoostöö järkjärguline loomine on esimene kasulik samm pingete vähendamise ning poliitilise ja julgeolekualase koostöö järkjärgulise arendamise võimaldamise suunas.

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa Liit ja Iraak ning nende suhete arendamise raamistik
Menetluse number	2004/2168(INI)
Vastutav komisjon	AFET
Nõuandev komisjon istungil teada andmise kuupäev	INTA 28.10.2004
Tõhustatud koostöö	Ei
Arvamuse koostaja Date appointed	Daniel Caspary 30.9.2004
Arutamine komisjonis	12.10.2004 14.3.2005
Ettepanekute vastuvõtmise kuupäev	18.4.2005
Lõpphääletuse tulemused	poolt: 21 vastu: 0 erapooletuid: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Francisco Assis, Enrique Barón Crespo, Jean-Louis Bourlanges, Daniel Caspary, Giulietto Chiesa, Sajjad Karim, Caroline Lucas, Erika Mann, David Martin, Javier Moreno Sánchez, Georgios Papastamkos, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Peter Štastný, Robert Sturdy
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Danutė Budreikaitė, Elisa Ferreira, Antol'n S'nchez Presedo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Paulo Casaca, Den Dover, Manolis Mavrommatis

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa Liit ja Iraak ning nende suhete arendamise raamistik			
Menetluse number	2004/2168(INI)			
Menetlusalus	art 45			
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AFET 28.10.2004			
Nõuandev komisjon / Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	DEVE 24.2.2005	INTA 28.10.2004	BUDG 28.10.2004	
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	BUDG 31.1.2005			
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev				
Raportis sisalduv(ad) resolutsiooni ettepanek(ud)				
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Giorgos Dimitrakopoulos 13.9.2004			
Aseraportöör(id)				
Arutamine komisjonis	21.2.2005	17.3.2005	26.4.2005	14.6.2005
Vastuvõtmise kuupäev	15.6.2005			
Lõpphääletuse tulemused	poolt:	32		
	vastu:	9		
	erapooletuid:	15		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Vittorio Emanuele Agnoletto, Angelika Beer, Panagiotis Beglitis, Bastiaan Belder, Monika Beňová, Elmar Brok, Philip Claeys, Simon Coveney, Giorgos Dimitrakopoulos, Camiel Eurlings, Anna Elzbieta Fotyga, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Anna Ibrisagic, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Armin Laschet, Francisco José Millán Mon, Philippe Morillon, Pasqualina Napoletano, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Paweł Bartłomiej Piskorski, Raül Romeva i Rueda, Libor Rouček, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Konrad Szymański, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Ari Vatanen, Josef Zieleniec			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Proinsias De Rossa, Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Giovanni Claudio Fava, Hélène Flautre, Jaromír Kohlíček, Miguel Angel Martínez Martínez, Rihards Pīks, Aloyzas Sakalas, Alexander Stubb			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Filip Adwent, Ioannis Gklavakis, Luis de Grandes Pascual, Manolis Mavrommatis, Luisa Fernanda Rudi Ubeda, Thomas Wise			
Esitamise kuupäev – A6	20.6.2005		A6-0198/2005	